

Latweschesch u Awises.

Nr. 3. Zettortdeena 17ta Janwar 1846.

Ta kreetna saldata Pehter Lohbeka
dsihwochana sfahts.

(Skates Nr. 2.)

Printscha Ferdinand karra pulkam tadeht waijodseja behgt, ka leela puse no Spranzuschu karra spehka pahr Neines uppi jam bij pahnahku pahri. Pruhbschi bija zeetu schanzi taisiuschi, kur Pehteris ar desmits saldateem un peezem leebleem gabbaleem bija apslehyees eefschâ. Schohs bija Pehtera wirssneeks ahtri steigdamees pawissam tur aismirfis. To winsch pa wehlu nomannija; un nu tam ar saweem desmits wiherreim zits nekahds zelsch wairs ne atradahs, ka eenaidneckam pretti surretees, jeb teem lihds ar saweem par karra wehreem padohtees. Winsch sawu pulzinu usmuddinaja, un wissi anehmabs lihds assins lahsite eenaidneekam pretti kautes. Kad tas pirmais Spranzuschu karra pulks pehz schahwena turu bija peenahzis, tad scherschants ar saweem desmits saldateem tohs peezus ar karteschahm peelahdetus leelus gabbalus laide walsam, un atkal tohs knaschi pealahdeja un ischahwe, jaw pa sumteem eenaidneeki assins gulleja un wahrtijahs. Spranzuschu labbi sinnaja, ka Pruhbschi no schahs weetas bija atkahpuschees, un tee lohti par to spehzigi pretti surretaju brihnojahs. Spranzuschu generalis weenu tauretaju us to schanzi suhtija. Lohbeka saldati tam gzzis aissehje, un tad to wedde pee sawa karra weddeja. Schis to Sprazuscha suhttu ar bahrgeem wahrdeem usrunnaja, un fazija: Es echo schanzi tuhlin atstahschu, ja juhs mannim un teem mannejeem ar gohdu wehlefeet, muhsu leelus gabbalus lihds ar wisseem manneem karra rihkeem bes nekahdas libbeles no schihs weetas aisswest prohjam, un ja juhs mums to ne gribbeet laut, tad mehs gribbam surretees lihds kamehr mums ta pehdiga assins lahsite kaulds

kustimasees. Schohs paschus wahrdus Lohbeks usrafstija, un ar teem to tauretaju us turren fuhtija atpakkat. Tas Spranzuschu generalis to pahrdohmaja, ka labbaki buhtu scheem wehleht bes libbeles no scheijenes aiseet nohst, neka aiskawetees Pruhbscheem pakkat dsihtees. To rakstu Spranzuschu generalis ar sawu rohku parafstija, un tam pascham tauretajam to waijodseja atkal tuhlin atpakkat nest. Kad Spranzuschu to lehgeri redseja no schanzes aibrauza, tad tas Spranzuschu generalis lohti apskaitahs, un sawas dusmâs pawehleja, tohs noschaut un winnu leelus gabbalus panemt. Bet winna affzeeri to aiskaweja, un winna prahru apmeerinaja, un peerahdija,zik labbi schee kautini bija darrijuschi, un ka tee to leelaku slawu zaur to bija pelnijuschi.

Scherschants Pehteris Lohbek, sveiks un wesels ar saweem desmits beedreem un peezem leebleem gabbaleem per Pruhbschi karra spehka anahze. To neweens zilweks ne bija zerrejis, un slawas balsim ne bija par winna atnahfschamu gals. Prinz Ferdinand to pee fewis aizinaja, un to par leitenantu vazehle. Schi gohda fahrta to lepnaku ne padarrija, bet turprettim pasemmigaku. Winsch jo wairak nu speedahs sawus darbus padarriht. Lohbeka paangstinschana wisseem gandrihs patikke, un gandrihs wissi to tam no sirds nowehleja; tikkai lahds jauns affzeeris no mischneeka dsummuma, labprah ne warreja eeredseht, ka us reisi kahdu scherschantu, kas ne no augsta dsummuma, un wehl zirkahrt deedelneeka sehns bijis, ahtroki par leitenantu bija kluis, ne ka winsch. Affzeeris daudsfreis Lohbekim dewe saprast, ka winnam skaudigs prahs par scha paangstinschanu eshoht. Bet Lohbeks ta islikahs, ittm ka winsch to ne mas ne dsirdetu, un bija allaschin prett winnu laipnigs un kur warreja palihdsigs. Schahda

isturreschanahs affizeeri wehl wairak aiskaitina-
ja, un schis glubneja us isdewigu laiku, kur tas
ar Lohbeku warretu ar sohbineem kantees, jeb ar
pistolehm schautees. Lohbek's to pamannija, un
ar leelu fargaschanu fargajahs, ar to tahdā wee-
tā ne satiktees. Tas to affizeeri wehl drohschaku
darrija. Tatschu beidsoht tee abbi newitloht tah-
dā weetā sanahze kohpā. Affizeeris neezinadams
to jautaja: Es labprah gibbetu zeenigs leite-
nata kungs firmaht, zil ilgi juhs nabbagōs gahju-
shi, un zil ilgi juhs aitas esheet gannijuschi? Loh-
bek's atbildeja: Es to ne pelnitu kaunu meerigs
panessu, un tik ilgi gahju nabbagōs, zil ilgi man-
nim bija waijadfigs; un aitas es tik ilgi esmu
gannijis, kamehr es ismazijohs, ka eeksch puß-
gadda laika no prasta saldata warr par leitenantu
palikt. Pehz scheem wahrdeem' winsch affizeerim
tuwaki peegahje, un meerigi un laipnigi tam azzis
luhkoja un fazzija: Es jaw senn esmu nomanni-
jis, ka juhs isdewigu laiku meklejeet, ar mannim
kantees. Kad tas irr pateesi juhsu prahts, tad
es arr us to esmu gattaws, tikkai to us tahdu
wihsī waijaga darriht, kā kreetneem karra wihs-
reem peeklahjahs. Us pistolehm es ne eelaischohs,
jo tafs warr karts nelga akschaut wallam; bet
ar sohbineem kantees karts ne mahk. Affizeeris
gan bija ar pistolehm nodohmajis schautees, bet
schis tatschu tai usfaukschanai ar sohbineem kantees,
ne warreja atteikt. Stunda un weeta tikke
norunnata, un usluhki pee kauschanahs peenemti.
Lohbeka sohbini affizeera sohbini pee pirmas meh-
ginaschanas gaisā no rohkahm iszirte. Tapat
Lohbek's affizeerim pee ohtras mehginaschanas
eerodzi par kaunu un dusmahm no rohkahm is-
fitte, un nu schis pikts sohbini no semmes pazehle
un us treschu mehginaschanahs usfauze. Kaus-
chanas usluhki affizeerim gan teize, to wairak
ne darriht; bet winnu wahrdi tam ne ko ne lih-
dseja. Nu affizeeris kā ruhkdams lauwa sawam
prettineekam wirsu skrehje. Lohbek's sawu sohb-
ini ar leelu ismannu un spehku tā lohzija, ka
tam ittin weegli buhtu bijis, sawu eenaidneeku
nokaut jeb stipri eervainoht; bet winsch to ne dar-
rija, winsch tikkai wehl treschu reissi sawam pre-
ttineekam sohbini kā neinschus no rohkahm isneh-

me. Lohbek's fazzija: Nu redsejat, augstidsum-
mis kungs, ka es juhsu meefas ne gribbeju ee-
wainoht, un ka juhs mammahm meefahm arri-
dsan ne warrejat skahdi un bruhzes dorriht. Schē
es jums par muhschigu draudsibu rohku sneedsu.
Ka es nabbagōs esmu gahjis, un aitas esmu
gannijis, tas naw manna waina, un par to, ka
juhs no augstas kahrtas esheet, arridsan ne ko ne
warrejt. Tapehz mihlais! ne luukosim us muh-
su dsummuma, un no ka mehs effam zehluschees;
bet wisswairak luukosim us to, ko labbu schinni
pasaulē padarriht, un kur mehs paliksim pehz
nahwes sawu muhschu beiguschi. Tas affizeeris
bij aksaunohts un firdi aksgrahbts, tee kauscha-
nas usluhki Pehteri ar gohdabihjaschanu un mih-
lestibū apzeenija. Schis notikums par wissu
karra spehku ispaudahs, un Lohbeka mihla un
pazeetiga firds no wisseem tikke zeenita un apbrih-
nota; un Lohbek's no neweena sawā muhschā us
kauschanahs wairs ne tikke usfaults.

Es jums wehl ne esmu stahstijis, ka Lohbek's
sargadams fargajahs par tizzibas leetahm dauds
runnah. Tas gaddijahs, ka Lohbek's ar dauds
zitteem affizeereem pee kahda palkawneeka us mee-
lastu tikke luhgti. Schē nu daschas wallobas pee
galda zehlahs, un arridsan tizzibū ar besdeerwi-
geem un neschkibsteem wahrdeem un gekligeem
fimeekleem, mehdinaschanahm un nizzinascha-
nahm aiskehme. Bet Lohbek's pee schihm farumma-
chanahm ne wahrdinu ne papihksteja, un sehdeja
starpt teem ar nolaistahm behdigahm azzim. Kad to
tas palkawneeks jaw daudsreis kā noskummuschu bi-
ja apluhkojis, tad schis winnu jautaja: Sakeet
mannim mihlais leitenant, kas juhsu firdi speesch,
jo juhs muhsu starpā pawissam kluusu stahweet.
Luhdsohs zeenigs palkawneeks par kaunu ne nemt,
kad es tā pee mannis pahrdohmaju, kad juhs
kahda keisara offizeeri jeb zeetumneeku pee sevis
us meelastu buhtut lubguschi, woi tad gan ta
weena zilweka deht wissi augstizeenigi weesi par
ta keisera eerikteschanahm un likkumeem drihkstetu
fimeetees un nizzinah. Tas palkawneeks tuhlin
to lihdsibu ne sapratte, ko winsch ar teem wahr-
deem gribbejis teikt. Schis tapehz atbildeja:
Lai Deers muhs pasarga, par winnu likkumeem

un eerikteschanahm sineetees. Nu tad, juhs augstizeenijamu palkawneeku un juhs augstizeenijamus weesus, vaseimnigi luhdsohs, par launu ne nemt, kad es to libdibū, ko pirmit fazzijs, us fewi greeschu. Es esmu ta kehnina wissu kehninu un ta kunga wissu fungu kalps. Pahr-dohmajeet, ka mannim warr ap firdi buht, kad es winna eerikteschanas un likkumus dsirschu ap-sineijam un nizzinajam? Wissi weesi apkauno-jahs, tee par zittahm leetahm wallodu usnehme, un leitenantu ar labpatifschani un gohdabihja-schani usluhkoja.

Lohbeks bija kohrtelos tiklabb sawā kā eenaidneeku semmē mihligs, saderrigs un pasemmigs. Winsch pehz nabbageem birgeleem jeb nabbageem faim-nekeem klauschinaja, un ittin' ihpaschi winsch kohrtelus pee nabbagahm atraitnehm labprah nehme. Un winsch pats bija baudijis, ka nab-bageem lautineem irr ap firdi, tadehk winsch ar to plahnaku barribu un fliftaku maijiti bija ar meeru, un zaur to wissi nabbadfini winnu lohti mihloja. Kad winnam nauda bija, tad winsch pee sawahm waijadisbahm dauds ne dohmaja, bet ar to zik warreja nabbadfineem palihdseja. Winnam nekad nauda ne truhke, jo winsch ne weenu graffiti, kur tam waijadisba ne bija, pa-welti ne isdewe. Sarwa pestitaja Jesus Kristus waddischanai winsch fewi pawissam bija nodeweess, un to winsch pasemmigi sawā firdi bes mitteschanas pehz scheblastibās un apschehloschanas pee-fauze, un tas kungs to tā svehtija, ka tam ne-kad tahs waijadisgas leetas ne truhke.

Rahdu reisi winsch ar saweem saldateem kahdā zeemā jeb fahdschā nahze, un pehz sawa wezza eeradduma pee zeema usluhka winsch pehz nab-bageem lautineem waizaja, winsch leitenantu ar plattahm azzim usluhkoja un fazzijs: Schinnī zeemā irr gan weena gauscham nabbaga atraitne ar fescheem maseem behrnineem. Leitnants luh-dse no winna eekohrtelejamu sihmi, pee tahs nab-bagas atraitnes eet kohrteli. Zeema usluhks tam atbildeja: es tai nabbaga atrainitei ne usdrihks-tohs prastu saldatu kohrteli eelkst, tad nu wehl masak jums zeenijsams leitenant tahdu kohrteli drihksstu eerahdiht. Bet leitnants pee sawa

prahta valiske un to sihmi dabbuja. Ar to Loh-beks gahje pee tahs atraitnites, schi to wirfsneeku eraudsidama lohti nobihjahs. Ussaras tai pahr waigeem tezzeja seummē; bet winsch to mihligi us-luhkoja, un tai rohku speesdams fazzijs: Mo-flaukeet mihla atraitnite sawas assarinas un ap-meerimajeet sawu firdi! Jesus Kristus tas nab-bagu draugs un apgahdatajs manni pee jums un juhsu fescheem maseem behrnineem atsuhtija; winsch mannim to spehku dohs, ka es juhs wissus warreschu atspirdsinah un eepreezinaht. Woi jums naw nefas nammā ko ehst? Ta atbildeja: Zeenigs kungs, mannim tikkai irr druszin kartupeli mahjās. Winsch to wehl jautaja: Woi jums irr sahls? Ja! ta atbildeja. Nu tad mihtakee, esseet tik labbi, nowahreet uhdeni tohs kartupelus, un eenesseet tohs mihkfus lihds ar sahli, un tad ehdisim tohs, un kohpā prezigi scho wakkaru powaddisim. Kamehr mahte ar wahrischanu pa kehki darbojahs, tamehr winsch tohs masakus behrninus us flehpja nehme, un tohs jautaja: woi tee arridsan to kungu Jesu-Kristu pasibstoht? Tikko winsch to wahrdi Jesus peeminneja, tā tuhlin wissi feschi behrnini sawus zepurites nonehme un rohzinias falikke koh-pā. Nu winsch ar scho masu draudsiti wallodā eelaidahs, un par leelu brihnumu un preeku at-sinpe, ka tee masini wissi bija ihstu kristigu tizzi-bu eemahzijuschees. Mahte, kas pa to laiku istabā schurp un turp staigaja, valiska ittin pree-ziga, un no wianas seijas warreja noredseht, ka ta firsni gi Deewu par to gohdigu weesi slaveja. Winsch arridsan ar mahti sarunnajahs, un drihs fajutte, ka winsch weenni apgaismotu Kristus kalponi bija atraddis. Winsch bija ar sawa draudsī tā ar meeru, ka tas ar paschu palkawneeku, kas pee zeema usluhka kohrteli bija, ne buhtu mihjees.

Palkawneekam ar zeema usluhku runnajoht, kas arridsan sawās mahjās reisneekus par nakti usnehme, kahda augsta zeemahte pee scha dur-wim ar tschetreem brangeem firgeem, kutscheri, fullaini un jumprawahm veebrauze. Zeemahte nahze tuhlin weesu istabā un dsirdeja, ka tas palkawneeks ar zeema usluhku no leitnant Pehter

Lohbek runnaja. Nuddeen, palkawneeks fazzija, Lohbeks irr pee manna pulka tas labbakais (affizeers) wirssneeks; winsch gan irr tahds apustulis un svehtulis, bet mannis deht es wehletohs, ka wissi affzeeri un prasti saldati tahdi apustuli, praveeschi un svehtuki buhtu. Winsch lahstu wahrdus sawā muttē ne nemm; bet preeks irr redseht, ka niana saldati munsteru irr labbi ar gohdigeem un mihligeem wahrdeem bes nekahdas lahdeschanas eenchmuschees, un ka wissi saldati winnam us wahrdu yaklausa. Un ar rekruscheem winsch ta ka ar saweem brahleem dsihwo. Wehl ne esmi redsejis, ka winsch rohkuspeeki prett kahdu rekrushti buhtu lizzis pazelt; jeb ka winsch pats sawu ihkschki jeb spiggu pee saldata smakra un degguna buhtu lizzis, un tatschu winna mahzekli irr dauds labbak ismahziti, ka zittu affzeeru pulki. Deew sinn, ka winsch to darra. Tas zeema usluhks pabrihnojahs un fazzija: ta nabbaga atraitne, kur winsch irr kohrteli, irr arridsan tahda apustule un svehtule; bet pateesi, zeenijams palkawneeks! winna irr weena gohdi-ga strahdneeze, un nu winsch pateesi tahdu buhs

(Ar peclikumu: registers par pehrnaju Amischu gadda gabjumu.)

Naudas, laubbibas un prezzu tirgus us plazzi. Rihgå, tanni 14tå Janwar 1846.

	Sudroba naudā.	Rb.	Kp.
I jauns dahlberis	geldeja	1	33
I puhrs rudsu	tappe malsahts ar	2	65
I — kweeschu	— — —	3	70
I — meeschu	— — —	1	50
I — meeschu - putrainu	— — —	2	40
I — ausu	— — —	1	30
I — kweeschu - miltu	— — —	4	20
I — bibdeletu rudsu - miltu	— — —	3	—
I — rupju rudsu - miltu	— — —	2	50
I — firnu	— — —	3	—
I — linnu - fehklas	— — —	3	50
I — kannepu - fehklas	— — —	2	—
I — kimmenu	— — —	5	—

	Sudroba naudā.	Rb.	Kp.
I pohts kannepu	tappe malsahts ar	1	—
I — linnu labbakas surtes	— —	2	—
I — — fluktakas surtes	— —	1	80
I — tabaka	— — —	—	75
I — dselses	— — —	—	85
I — sveesta	— — —	3	30
I muzzä filku, preschku muzzä	— — —	7	—
I — — wihschku muzzä	— —	7	50
I — farkanas sahls	— — —	7	—
I — rupjas leddainaas sahls	— —	6	—
I — rupjas baltas sahls	— —	5	50
I — smalkas sahls	— — —	4	30

Wrik w drikkeht.

No juhrmallas gubernementu augstas waldischanas pusses: Waldischanas - rahts A. Beikler.

atraddis, kahdu winsch irr senn meklejis. Bet tikkai skahde, ka tur winsch nei ehst ned sert ne dabbuhks. Palkawneeks tam aibildeja; par ehdeenu un dsehreenu leistenants gan jaw pats gahdahs. To Deew sinn, kur winnam nauda gaddahs, jo tam allaschin preeksch tahdahm isdohschanaahm irr nauda un ir dasch grassis.

(Turpmak belgiums.)

Teesas fluddin a schana.

Wissi tee, kam kahdas taifnas prassishanas buhtu pee ta bijuscha Zerraufstes Bundur = mahju fainneeka Friiz Krahdin, par kurra mantu parradu deht konkurse spreesta, tohp zaar scho usaizinati, wisswehlak lihds 21mu Webruuar 1846 pee schihs pagasta teesas peeteiktees, jo wehlak ne weenu wairb ne klausih. Krohaa Vanekas pagasta teesa, tai 29tå Dezember 1845.

(T. S.) ††† Gedder Schuke, pescobetajs. (Nr. 623.) F. Lust, pagasta teesas skribweris.

Zitta fluddin a schana.

Mahkoschå gaddå, un ta arr iktatu gaddu diwus tirgus Wirbes muischå pee Talses turrehs: to pirmu 30tå August un ohtru 23schå Oktober, t. i. treschdeen tahs wezzas luhschanas deenas.